

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.
Posamezne štev. 10 h.

SLOVENEK

Inserati:
Enostop. petitvrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravnishvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravnishkega telefona št. 188.

Avstrija, na stražo!

Trst, 20. febr.

Sporočili ste že v „Slovenku“, da se kažejo v razpolaganju vojnih čet v italijanskih in avstrijskih obmejnih pokrajinah jako zanimive izpremembe. — Italijanske vojaške vaje ob naši meji in križanje italijanskih terpedovk v bližini avstrijskega obrežja gotovo niso slučajni brez namena in smotra.

Stvar je resna, in le čudno je, da ni naša država že prej vsega storila, da se varuje proti napadu od italijanske strani.

Italija se je notranje nekoliko okrepila v zadnjih letih. Človek, ki se zdravi od bolezni, pa dobiva apetit, in tako si je tudi Italija izbrala svojo pečenko: Trst in Trident!

V spominu je še lanska afera z bombami. Bilo je julija meseca lanskega leta, ko je policija dobivala tajna obvestila, da se nekaj kuha. Tajni shodi in skrivni pogovori, nočne zbiranje najhujših iredentovskih elementov — vse to je kazalo, da ni vse v redu. — Središče vse tajne agitacije je bilo laško telovadno društvo. Ko je imela policija dovolj sumljivega materiala v rokah, se 18. julija oglasi v društvu s preiskavo. Nihče ni hotel nič vedeti, a nekateri glavni zarotniki, zlasti učitelj Fumis, so takoj pobegnili v Italijo. Društvo „Società ginnastica“ in „Vita dei Giovani“ je vlada razpustila. V telovadnici so pa našli — pod podom — bombe.

Seveda je ta senzacionalna najdba silno razburila občinstvo. In kaj se je zgodilo? — Italijansko časopisje je dokazovalo, da ta najdba nima nikakega pomena. Bombe so se našle skrbno skrite pod podom, hm, da, to je sicer res, a kdo more reči, da so bile te bombe komu namenjene? Res so bile prave bombe, in so imele po petnajst vžigalnikov, torej je bilo jasno, da če jih vržejo, se bodo razletele, a kdo more reči, da jih bodo vrgli? Kdor je bral italijanske liste, je prišel do prepričanja, da je ni varnejše in ljubeznivejše stvari, kakor je taka bomba, skrita pod podom italijanske telovadnice.

To je znano Ni pa znano javnosti sledeče, kar vem iz popolnoma zanesljivega vira. Pri iredentarih se je našlo tudi pismo, katero jasno popisuje namen teh bomb in kdaj se naj rabijo. Še več: Tam je bil ves načrt, ki brez dvojbeno kaže, da se je šlo že tedaj za napad ne le na Trst, ampak na avstrijsko državo sploh. Bil je načrt za začetek vojske!

Bilo je ravno en mesec pred rojstnim dnem cesarjev, ko so našli bombe. Načrt določa, da bi bili 18. avgusta, ko bi igrala godba na trgu pred municipijem, vrgli bombe sosednih hiš med godbo. Nastala bi zmešnjava, katero bi porabila iredenta za veliko protivstrijsko demonstracijo. Isto bi se zgodilo po drugih mestih, kjer ima iredenta svoje agente.

Obistem času bi pa priplulo italijansko brodovje. Italijanska vlada bi izdala proklamacijo na vsevevlasti, v kateri bi kazala na demonstracije, češ, ljudstvo se le s silo drži pod avstrijskim žezlom in želi priti pod talijansko krono.

Trenutek je bil srečno izbran. Avstrija se je leta in leta pripravljala na vojsko z Rusijo, ki bi bila največja bedastoča. A vse je bilo pripravljeno le na udarec proti severu, med tem, ko se je jug proti Italijanem zanemari. Vprašamo le: Koliko varnosti pa ima Avstrija na celim svojem jadranskem obrežju proti napadom tujega brodovja? Ves Kvarnero je nezavarovan, vsa dalmatinska obala je zanemarjena!

Italijani so hoteli očitno posnemati japonski napad na Port Artur. A ves načrt je padel v vodo s tem trenutkom, ko je zanj izvedela avstrijska vlada.

Bilo je še pod Goessom. Grof Goess ni vedel, kaj bi počel. Nekaj zarotnikov so aretirali, a zopet izpustili. V vsaki drugi državi bi bili takoj postopali z zarotniki kot z veleizdajavci, in če bi bili obtoženi Slovani, bi jim bilo šlo brez dvoma za glavo. Z Italijani se je delalo drugače. Neki policijski organ, ki je z vso energijo šel na delo proti zaroti, je dobil celo ukor in vsa akcija se je ustavila. V nekaj dneh se je pozabilo, in italijanska iredenta — dela dalje . . .

Enkrat je izpodletelo. Drugič se morda posreči!

Grof Goess je šel. Ni hotel igrati vloge kakega Aleksejeva. V veliko začudenje vseh poučenih krogov je novodošli namestnik knez Hohenlohe začel takoj ljubkovati z iredento. Ne spuščamo se v ozire in nagibe, ki vodijo pri tem avstrijsko vlado. Naglašamo pa le to, da je jako slaba vzgoja za narode, ako se zatirajo oni, ki so zvesti, in daje prednost notoričnim izdajavcem.

Med tem pa, ko avstrijska vlada s tako nežnostjo skrbi, da se ne skrivi noben las iredentovskim petarderjem, je začela vendar misliti na obrambo meje. Štiri točke se morajo zavarovati: Gardsko jezero, pred katerim imajo Italijani silne trdnjave Peschiero, Verono in Mantovo, Predilski prelaz, Trst in Pulj. Če smo deslej slišali, da se premeščajo večji vojaški oddelki proti jugo zapadu, da bo n. pr. ves domobranski polk št. 5 nastanjen v Pulju, da so prišli v Trst lovci, da pridejo v Gorico huzarji, da je prišla v Trst havbična baterija in da izkušajo utrditi Greto, da je pojačena pesadka v Predilu itd. — so to najbrže le začetki večjih izprememb.

Pri tem moramo naglašati, da ima Ljubljana kot križišče železnice izredno važen strateški položaj. V slučaju vojske z Italijo bi Ljubljana bila važna podlaga za vojne operacije. Brez dvoma bodo te tudi uvideli odločilni krogi.

Vsekako je pa zadnji čas, da stoji Avstrija na straži in se ne dá prehiteti od Italije. A čakati ne sme predolgo na zunanega napadavca, ampak naj ob pravem času zgrabi za vrat tudi notranje sovražnike!

Umor v Moskvi.

Umor velikega kneza Sergija je naredil silen vtisk na rusko časopisje. Iz časnih glasov ruskih odmeva bolest in želja po reformi cele družbe. Citiramo le „Novoje Vremja“, ki piše:

„Kdo so ti ubijavci, ki so krivi, da ima nesrečna Rusija že svojo redno žalno kroniko? Sodna preiskava naj išče oseb, a mi iščimo vzrokov, zakaj so ti zločini mogoči. Očitno je organizacija vladnih in družabnih sil pri nas silno nedostatna. Obe ti sili bi se morali podpirati, a si le nasprotujeta, ali pa vlada izdaje naredbe, ka-

terih ne podpira družba, ki se drži, kot da ne more niti razumeti, kaj se godi okoli nje v državi. To je glavna bolezen, to je glavno zlo . . . Pri nas je vse razdrobljeno, vse needino, in vzgoja naše družbe je mogoča le tedaj, ako se harmonično začno razvijati vsi ljudski sloji pri krepki solidarni zvezi in vzajemni odgovornosti.“

Poročila o atentatu na sina carja Osvo boditelja so različna vsled tega, ker je Senatski trg, na katerem se je zgodilo zločinstvo, jako velik in ni bilo na njem mnogo ljudi. Zato tudi ni izmed občinstva nihče ranjen. Vel. knez Sergij je dobil že prej anonimna pisma, in je tudi poskrbel po možnosti za svojo varnost v Kremlju, ki ima ozka vrata in tesne ulice, je bilo vse zastraženo. A kdo bi se nadejal, da se bo zgodil atentat zunaj na velikem, prostem trgu, ki ima tudi tako malo prometa, da se napadalec niti na kako gnečo ne more zanašati? V istini ni v trenutku atentata nihče pazil na voz. Sele, ko se je zgodilo grozno zločinstvo, so pridrli ljudje skup.

Moskovski listi popisujejo atentat tako: Bilo je ob 3. uri popoldne. Na Senatskem trgu je stal en policaj in le nekaj ljudi je šlo čezenj, ko pride voz vel. kneza in prevozi v diru skozi ves trg. Naenkrat se čuje glasna eksplozija in od Nikolskih vrat prihite vojski in nekaj častnikov. Grozen prizor zagledajo. Telo velikega kneza leži v snegu raztrgano brez dihleja. Glava je odpadla od telesa. Eno nogo je odtrgalo, roko s prstanom je vrglo nazaj. Od plašča so ostale samo cunjje, uniforma je bila vsa razcapana. Voz je bil popolnoma na kosce razbit in na tleh so ležale cunjje suknene prevlake. V tlaku so bile tri luknje in v sneg naokoli je bil od eksplozije očrnel in oškropljen s krvjo. Kosci bombe so se zarili v zid arzenala. Ranjena konja sta zbežala z ostanke voza v diru k Nikolskim vratom, kjer je eden padel onemogel na tla, drugi je pa zbežal. Voznik Andrej je ležal z raztrganim plaščem in ves krvav na tleh. Množica ga je pobrala in položila na klop, dokler ni prišel rešilni voz. Policaj Leon-tjev je videl le to, da je v trenutku eksplozije nekdo bežal proč od voza. Hitel je za njim in ga s pomočjo drugih vjel. Ko so ga prijeli, je segel v suknjo po revolver, a so ga zadržali, da ni mogel streljati. Star je 30 do 35 let.

Soprega nadvojvodinja Elizabeta je bila ravno dala tudi napreči, da se odpelje iz Kremlja na Tversko. Ko so ji naznanili strašni dogodek, se je takoj odpeljala na Senatski trg, kjer je padla na kolena pred ostanke svojega soprega. Okoli je bila že velika množica ljudstva; mnogi so na glas jokali. Prinesli so nosilke, na katere so na ložili ostanke trupla in jih pokrili z navadnim vojaškim plaščem. Slučajno mimoidoči častniki so nosilke odnesli.

V kapeli čudovskega samostana v Moskvi v priprosti rakvi iz hrastovega lesa leže od sobote zemeljski ostanke rajnega velikega kneza Sergija na mrtvaškem odru. Od jutra do večera se berejo maše in molijo za rajnika. Krsta, ki je pokrita z mrtvaškim prtom, je kratka; dasi je veliki knez meril šest črevljev, znaša dolgost krste le štiri črevlje. V krsti se nahajajoči zemeljski ostanke ubitega velikega kneza nimajo človeške podobe. Kosce telesa so sešili skupaj in jih oblekli v generalsko obleko. Roki, ki sta sklenjeni na prsni in držita sveto podobo, sta umetni. Z veliko težavo je zbral profesor Sernov kosce raznešenega telesa ubitega velikega kneza. Kakor se trdi so našli in zbrali le polovico Sergijevega telesa. Po napadu so našli na kraju zločina briljantni prstan in pa možnjo za svalčice. Eksplozija je bila tako močna, da je vrglo v neki oddaljeni ulici dva kočijaža se sedeža.

Množica je po napadu neusmiljeno pretepla dva dijaka, ker je mislila, da so dijaki umorili Sergija. Dijaki so prosili, da naj jih mestno poglavarstvo brani pred bivalstvom. Mesto, kjer se je izvršil napad, so še v petek zagradili in v soboto so pri-

čeli postavljati velik vlit železen križ. Vsa vrata v Kremlj so zaprta.

Natančnih podatkov o Sergijevem morilcu še ni. Vladni krogi so trdno prepričani, da je imel napadalec sokrivce. Tudi carjev oklic govori o več morilcih. Prekucijski odbor je baje obvestil carja pismeno, da se mu sedaj ni treba bati ničesar. O morilčevi osebi poročajo iz Peterburga, da je približno 30 do 35 let star. Po njegovi obleki in po obnašanju sklepajo, da je delavec. Njegov obraz ni inteligent. Velikega kneza so baje prekucuh sklenili umoriti zato, ker je car nameraval zapustiti Peterburg in se podati v letovišče. V carjevi odsotnosti naj bi bil vladne posle vodil Sergij. Prekucuh so s Sergijevim umorom to preprečili, ker niso od njega pričakovali nič dobrega.

Car je takoj, ko je izvedel za atentat, pomislil v prognanstvu se nahajočega velikega kneza Pavla. Pogreb rajnega Sergija v Peterburgu bo najbrže šele čez nekaj mesecev z ozirom na varnost carjeve rodovine.

Veliki knez Pavel Aleksandrovič, ki je živel dosedaj v Parizu, stopi zopet v vojaško službo kot general in krični pobočnik carjev. Veliki knez se udeleži v Moskvi pogreba velikega kneza Sergija.

Naš cesar je odredil desetdnevno dvorno žalovanje vsled Sergijeve smrti. Vdova Sergijeva se namerava naseliti v Darmstadtu.

Carigradske novice.

Carigrad, 15. febr.

Včeraj ob 3. uri popoldne so mogočni strelji topov naznanili Carigradjem, da bo prihodnje tri dni turški praznik Bajram (francoski Courban Bairam). To streljanje se ponavlja vse tri dni zjutraj in zvečer. Zvečer tudi razsvetle vse mošeje, zlasti še minarete in vse turške ladje so razobesile polno zastav. Rdeče zastave s polmesečem in zvezdo se vidijo tudi na vseh uradnih in imenitnih turških poslopjih.

Na ta dan, ki je nekaka mohamedanska velika noč, zakoljejo v vsaki turški družini ovna, pri čemer se drže predpisane obreda in h kateremu se zbere cela družina. Že celi teden so dovažali ovne v mesto, največ iz Male Azije, in več dni je trajal živinski sejm samo za ovne, da si ga vsakdo lahko preskrbi o pravem času. Tudi v cesarski palači so si oskrbeli že več dni pred prazniki dva krasno olišpana ovna, kot mi je pravil bolnik v pruski bolnišnici, ki je v službi na dvoru. Na dan praznika se zbere družina krog ovna in hišni gospodar da v roke povabljenemu duhovnu nož, ki vpricho cele družine zakolje žival. Bogate družine si kupijo po več ovnov, da jih potem pošiljajo prijateljskim družinam, pa tudi ubogim, ki si sami ovna kupiti ne morejo. Tudi od zaklanih ovnov pošljejo med uboge prav mnogo mesa.

Kdor to o mohamedanskem bajramu bere, se nehoti spomni na judovsko velikončno jagnje; in res je Mohamed povzel, kar se mu je dopadlo, iz krščanske in iz judovske vere. Tako imajo Turki tudi obrezo in prepoved, jesti prešičje meso, kot judje. Veliko reči imajo iz krščanstva. Tako n. pr. nosijo, zlasti še moški, podobno našemu rožnemu vencu, na niti nakičene jagode, katere premikajo, kedar molijo. Ta turški venci je tako v navadi, da ga skoro vsakdo ima v roki, pa ne toliko za molitev, temveč za igračo. Ko človek prvič to vidi, meni, da so tako pobožni, sčasom pa spozna, da je to le nekaki lišp.

Pri Turkih vlada vse križem prazna vera. V mestu je veliko „prefetis“, prerokinj, katerim ljudje, tudi krščani, verjamejo. Za letošnje leto je napovedala ena razum potresov, požarov mest in vojsk tudi smrt enega evropskih vladarjev, in za Francoze, katerih je tu prav mnogo, kralja za leto 1907.

Pri kristjanih pa je v navadi vraža, da kedar vzdajajo vogelni kamen za novo hišo, na mestu zakoljejo petelina in kri izpuste

na ta vogelni kamen, češ, sedaj bo pa sreča pri novi hiši. Ko hišo dozidajo, postavijo na mesto, kamor postavljajo pri nas smrekice, križ iz desk, in sicer vsi kršćeni posestniki, naj se že katoličani ali pa Grki.

Danes (15. februarja) odpotuje francoski poslanik Constant, kakor govori, zaradi nesporazumljenja s turško vlado, drugi pa pravijo, da se hoče izogniti prihodu novega carigradskega nadškofa, ki ima priti ta mesec. Mogoče je pa tudi, da na celi stvari ni nič posebnega, ker Constant vsako leto odpotuje v tem času le nekoliko tednov kasneje.

Rusko-japonska vojska. V Mandžuriji.

Tokio, 18. febr. Rusi se zgradili poljsko železnico, ki veže Fušan Jenlin s Fushonom na gorenjem Šahu. To dejstvo in še druga znamenja kažejo, da nameravajo Rusi obiti desno Kurokijevo krilo. Kuropatkin nadaljuje z utrjevanjem svojih pozicij na celi črti.

O Gripenbergovi ofenzivi.

Peterburg, 20. februarja. General Gripenberg popravlja svoj razgovor z urednikom „Nov. Vremena“ v toliko, da se je prodiranje druge armade pričelo na povelje Kuropatkina in ne v rekognosciranje. Umikanje se je istotako izvršilo na povelje nadpoveljnika. V listih razširjena vest, da se Rusi na umikanju trpeli največje izgube, ni resnična. Japonci so pri svojih uspešnih poizkusih, vzeti ruske postojanke, imeli take izgube, da niso mislili na zasledovanje.

Peterburg, 20. febr. Car se je prepiral, da je imel Kuropatkin popolnoma prav, ko je dovolil Gripenbergu le veliko rekognoscirajo. Posebno grajo je dobil Gripenberg zato ker se je po umikanju izogibal razgovoru s Kuropatkinom. Gripenbergovi privrženci pa trde, da s Kuropatkinom ni mogoče izhajati nobenemu podgeneralu. Generala Pflug in Ackenshirk, šef poizvedovalnih oddelkov, se ostro kritizirata, ker je 10.000 Japoncev nenadoma prišlo v Mongolijo.

Tretje brodovje.

Fakkebjerg (na otoku Langeland), 20. febr. Tretje rusko brodovje je plulo danes zjutraj ob pol 5. uri okrog južnega roba otoka Langeland. Obstojale je iz sedmih ladij.

Kodanj, 20. febr. Tretje rusko brodovje je plulo danes ob pol 2. popoldne mimo otoku Samsoe v severni smeri. Ruska oklopnica v spremstvu enega parnika je ob 1. uri popoldne plula mimo severnega roba otoka Langenlanda proti severu.

Libava, 18. febr. Prva divizija tretjega brodovja obstoji iz 10 ladij. Te so: Oklopnica „Imperator Nikolaj I“, obrežna oklopnica „General-Admiral Apraksin“, „Admiral Sanjavin“ in „Admiral Ušakov“, križarica prvega razreda „Vladimir Monomah“, transportni parnik „Rusij“, delavniška ladja „Ksenija“, in premogovne ladje „Sivonia“, „Kuronja“ in „Svijo“. Brodovje nima niti ene torpedovke. Hitrost znaša 16 vozlov. Ladje so oborožene z modernimi topovi.

Zakaj je padel Port Artur.

Pariz, 20. febr. Parnik „Avstralija“ je došel v Marzilj. General Steselj, ki se je poprej nahajal na parniku, ga je zapustil v Port Saidu. Med potniki je bil tudi en rus. častnik, poročnik Berg, ki se je izrazil napram sotrudniku „Temps“, da se je moral Port Artur udati vsled pomanjkanja zdravil in obvezil, ker ni bilo za 18.000 bolnikov in ranjencev nobene postrežbe; tudi živila so bila izvanredno draga. Na koncu oblege se je moralo 4000 izmučenih Rusov boriti proti 86.000 Japoncem. Nogi je sam priznal, da je pred Port Arturjem izgubilo življenje 60.000 Japoncev in 70.000 mož je postalo nezmežnih za boj.

Princ Friderik Leopold.

Berolin, 20. febr. „Nordd. Allg. Ztg.“ poroča: Princ Friderik Leopold, ki je v soboto iz Peterburga došel sem, je danes obiskal državnega kancelarja grofa Bülowa ter se pri njem mudil dalje časa.

Še ena vest o miru.

„Daily Express“ poroča iz Peterburga: Odkar je v petek zvečer odpotoval v Berlin princ Friderik Leopold, se je v Carškem selu vršilo že dvojje ministrskih posvetovanj. List zatrjuje, da so uradni ruski krogi za mir. Glasi se, da so se v obeh ministrskih sejah posvetovali o mirovni pogodbi, pod katerimi Rusija v sedanjem položaju lahko sklene časten mir.

Mirovna stranka na ruskem dvoru.

Iz Peterburga poroča „Berliner Tageblatt“: Na vodivnih mestih je zapaziti preobrat v tem smislu, da se nič več ne izogibajo misli na mir. Vse kaže, da bo mirovna stranka kmalu dobila premoč na dvoru.

Kitajska in Zjed. države.

Reuterjev urad poroča iz Washingtona 18. t. m., da je kitajski poslanik podal predsedniku Rooseveltu olnjato sliko kitajske cesarice vdove v znamenje zahvale za prijateljstvo Zjed. držav ter cenitev vloge, ki so jo prevzele Zjed. države pri varovanju kitaj. nevtralnosti. Predsednik se je zahvalil ter povdarjal prijateljsko razmerja med obema državama. Izražal je upanje, da bo to prijateljstvo trajalo i še nadalje ter da se bo še utrdilo.

Hullska komisija.

Pariz, 20. febr. Admiral baron pl. Spaun spisuje poročilo o konferencah, ki se bo po jutrišnjem prebralo v zaupni seji. Poročilo je pisano za Rusijo ugodno.

Zaplenjeni parniki.

Tokio, 20. febr. V nedeljo so Japonci zaplenili angleški parnik „Powderham“, ki je v Vladivostok vezil premog.

Tokio, 20. febr. Na poti v Vladivostok sta bila zaplenjena dva parnika s premogom.

Francoski in nemški pomorski ataše — umorjena.

Pariz, 19. februarja. Zunanji minister Delcassé je dobil poročilo konzularnega agenta v Čifu, ki pravi, da sta voditelj in en mornar džunke, na katero sta se vkrcala francoski in nemški pomorski ataše, da zapustita Port Artur, vrgla oba atašaja ter nju spremljajočega ruskega slugo v morje. Voditelj in mornar one džunke sta bila od kitajskih oblastnij prijeta. Bajje imata tri skrivce.

Častniki „Lena“.

Peterburg, 18. februarja. Peterburški brzojavni urad trdi, da so častniki ruskega prevoznega parnika „Lena“ odpotovali le vsled nesporazumljenja. Častniki niso dali častne besede, da bodo ostali na ameriških tleh, vsled tega bi jih oblasti na potu tudi ne bile smele zadrževati. Zadeva se bo rešila v obojestransko zadovoljstvo.

Mrtvaško opravilo za generala Macuma.

„Daily Telegraph“ poroča iz Tokia 20. t. mes.: Včeraj se je vršilo tukaj mrtvaško opravilo za generala Macuma, junaka v bojih z „203 m grič“. Več članov diplomatskega zbora in tuji vojaški atašaji so se udeležili žalne slovesnosti.

Bivši avstrijski nadvojvoda švicarski državljan.

Švicarski zvezni svet je sprejel v švicarsko državno zvezo Leopolda Wölfinga in njegovo soprogo, bivšo igralko Adamovičev. Kakor znano, se je bivši avstrijski nadvojvoda Leopold Ferdinand, brat grofice Montignozo, odpovedal vsem častem kot avstrijski nadvojvoda, da je mogel poročiti Adamovičevu.

Novi cesarjevi tajni svetovalci

so postali poljedelski minister grof Buroy, finančni minister Kessel in češki minister dr. Randa.

Položaj na Ogrskem

je vedno bolj nejasen. Grof Andrassy je poizkušal predvčeršnjim sestaviti prehodno ministrstvo. Košut baje ne nasprotuje sestavi prehodnega ministrstva, a v ministrstvu bi ne smeli biti niti sedanji ministri in tudi ne državni tajniki. Prehodno ministrstvo bi smelo reševati le najnujnejše probleme in ne bi smelo niti pripravljati zakonskih načrtov o izpremembi volilnega reda in poslovnika. Grof Andrassy je predlagal neodvisni stranki, da bi naprosila predsednika disidentov, dr. Daranija, naj prevzame predsedstvo v prehodnem ministrstvu Stalnega ministrstva Andrassy ne more sestaviti, ker vladar nasprotuje vojaškim zahtevam ogrske neodvisne stranke. Neodvisna stranka zahteva, da naj se imenuje stalno ustavno ministrstvo. Nekateri listi trde, da niso izključene nove volitve, ako ne bo mogoče sestaviti novega ministrstva.

Nemški državni zbor

je včeraj odobril trgovinske pogodbe z Italijo, Srbijo, Rumunijo in s Svico. Poljski poslanec Dziembovsky je protestiral proti nameravanemu zvišanju vsote za ponemčevanje Poljakov na vzhodnem Pruskem. Finančni minister pl. Rheinbaben je nato izjavil: „Kdor z odprtimi očmi opazuje razmere na vzhodu naše monarhije, ne more dvomiti, da je v zadnjih desetih letih poljske prebivalstvo jako napredovalo. Povsede nazadujejo Nemci in napredujejo Poljaki, ker nimajo Nemci nasproti Poljakom one odporne moči, katero bi morali pričakovati od njih. Poljaki se združujejo samostojno, osobito na gospodarskem polju. Zadnja leta je poljska agitacija vedno bolj krepka. Mi moramo Nemce podpirati proti Poljakom. Nemci v vzhodnih nemških pokrajinah naj bodo uverjeni, da smo mi z njimi.“

Boj za nedeljski počitek v Budimpešti.

Ker se budimpeštanski natakariji in lastniki kavarn glede nedeljskega počitka niso sporazumeli, je v nedeljo v najelegantnejše budimpeštansko kavarno prišlo 300 delavcev, ki so zasedli vse prostore. Navadni gosti se morali oditi. Delavci so ostali nad tri ure v kavarni. Socialni demokratje nameravajo vsako nedeljo nastopiti na ta način toliko časa, dokler ne bodo kavarnarji ugodili natakarijem.

Dogodki na Ruskem.

Peterburg, 19. febr. Pred osmimi dnevi so nihilisti vtihotapili v Peterburg veliko razstrelivo in prekucijskih spisov. Policija je bila o vtihotapljenju prepozno obveščena in ni mogla več izslediti, kje so nihilisti poskrili razstrelilne snovi in prekucijske spise. V soboto je policija natančno preiskala palačo velikega kneza Vladimira. Policija je sumila, da je nekaj slug velikega kneza Vladimira v zvezi z nihilisti. Ko so časniki vpraševali pri policijskih načelnikih o vzroku policijske preiskave, se jim je reklo, da so le preiskovali električne žice.

Varšava, 20. febr. Vsetukajšnje gimnazije stražijo policija in deloma vojaštvo. Policija je prišla več dijakov iz višjih razredov, ker so poizkušali pregovoriti tovariše iz nižjih razredov, da naj ne grejo v šole. Vsi varšavski lekarniški uslužbeni so pričeli zopet delati, ker so jim ugodili lekarnarji. Pričeli so pa stavkati lekarniški uslužbeni v Lodzu. Vsi varšavski bančni uradniki so stavili zahteve in bodo čez 8 dni pričeli stavkati, ako jim bankirji ne bodo ugodili.

Peterburg, 20. febr. Senator Šidlovski je sestavil predloge komisiji, ki se bo pečala z vzroki o nezadovoljnosti delavcev. Podjetniki, ki imajo nad 100 delavcev, bodo izvolili 15 zastopnikov. Delavci v vsakem podjetju, ki ima vsaj 100 delavcev, bodo volili volilne meže, ki bodo nato izvolili zastopnike v komisije. Zastopniki delavcev bodo morali biti moški, stari 25 let, ki so delali vsaj eno leto v tovarni. Volitev volilnih mož bo 26. t. m. in ti bodo 3. marca izvolili 41 delavskih zastopnikov v komisijo.

Peterburg, 20. febr. Zdravstveno stanje Pobjedonescevo se je poslabšalo.

Saratov, 20. febr. Mlinarski delavci so pričeli stavkati in so stavili gospodarske zahteve.

Bülow — knez.

Iz Berolina poročajo, da so tamošnji politični krogi mnenja, da bo nemški državni tajnik kancler grof Bülow imenovan za kneza, kakor hitro odobri nemški državni zbor trgovinske pogodbe.

Z Balkana.

Dne 16. t. m. je bil pri Kulkusu boj med neke bolgarske vstaško četo in turškimi vojaki. Z vstaši so se borili proti Turkom tudi vaščani. Turki so skoraj popolnoma uničili vstaško četo in zažgali vas. V boju so izgubili turški vojaki 20 mož.

Dnevne novice.

„Slovenski Narod“ besni, ker je naš knezoškof dr. Jeglič v „Škofijskem Listu“ izpregovoril odkrito besedo o najnovejših hinavskih liberalnih poizkusih z nekaterimi novimi listi in društvi. Prav odkrito tudi mi izjavljamo, da se popolnoma strinjamo s knezoškofom. Tisti, ki so sokolstvo pri nas napravili strankarske in ki, kakor je dr. Kušar opetovano izjavjal, da bodi še dalje strankarsko, so pokazali, da jim ni za pravo narodno delo, ampak le za agitacijo v korist liberalni stranki. Liberalnega sokolstva nikakor ne maramo, ker so njegovo znamenje izdajavske grablje! Ali hočemo podpirati „Akademijo“ katere duševni očetje kažejo svojo medrost v protinarodnem soc. demokratskem „Rdečem praporju“ na najžalostnejši način, ali „Prosveto“, ki je z dijaškim Grošeljevim predavanjem razkrila svoje opičje pokolenje? Res je tudi, da bi liberalci tudi požarne brambe radi imeli za razširjevalce liberalizma in v tem oziru je treba tudi edločne besede razdiravcem našega narodnega življenja: „Roke proč!“ „Narod“ svoje besenenje zaključuje s stavkom: „Zato na delo, — delo bo najboljši odgovor na škofovo hujskanje!“ Upamo, da bodo tudi naši somišljeniki vedno odločno na delu proti liberalnemu strupu, ki iz radikalnih Slovencev dela svegljeve lakaje brez narodne močnatosti in velikih ciljev.

Celjska gimnazija. Ker je „Domovina“ pisala, da se ni pravilno poročalo o zaupnem shodu v Celju, smo poizvedeli

sledede: Dne 28. januarja se je vsled splešne egerčenosti nad postopanjem dr. Dečka vršil zaupni shod celjskih Slovencev, ki je soglasno sklenil resolucijo, v kateri protestira proti postopanju dr. Dečka, ki ni bil od nikogar o blaščen, in jemlje na znanje, da je on sam spoznal, da je bil njegov korak prenapljen in kupno pogodbo preklical. Dalje izjavljajo celjski Slovenci, da se bodo borili z vsemi zakonitimi sredstvi proti premeščenju gimnazije izven Celja, da se zavodu vzame začasen značaj in se izpopolni v višjo gimnazijo. Cujemo, da je spomenica že izročena c. kr. namestniku v Gradcu in ministroma Gauču in Hartlinu. — Tako je prav in soglaša z našim stališčem. Le nekaj besed si še dovoljujemo. V zadnji številki se „Domovina“ zaleta v „Slovenskega Gospodarja“, ki zahteva, naj dr. Dečke svoj mandat odloži. Ker smo bili in smo še danes tudi mi mnenja, da bi to stvari največ koristilo, veljajo zaletanja „Domovine“ tudi nam. Mi sicer ne bomo na dolge in široko odgovarjali ter utemeljevali svojega stališča, kajti vsak otrok mora razumeti, da je vlada iskala pri izbiranju prostora za slovensko gimnazijo avtoritete, kakršna ji je bil dr. Dečko. Ce dr. Dečko izgubi svoj mandat, izgine kot avtoriteta štajerskih Slovencev in vlada izgubi za svoje stališče vso zaslambo. Krivci naj odstopijo s političnega pozorišča, pa bodo imeli mir. Tisti, ki zavzamejo drugo stališče, hočejo morda koristiti kakliki, ne pa slovenski stvari. Zadeva slovenske celjske gimnazije ni samo celjska zadeva, ampak skupna slovenska zadeva. Skupno smo se zanjo borili, skupno zmagali, zato imamo pravico zahtevati, da ne pride v resno nevarnost radi dr. Dečkove osebe. Proč s krivci, potem bo naše stališče napram vladi vse drugačno. Kdor dela drugače, je izdajalec slovenske gimnazije v Celju!

Komedija s Trubarjem. Liberalci, v imenu katerih je Aškrc izjavil, da ne verujejo v nobeno sveto pismo, ne po Truberjevi, ne po nobeni drugi prestavi, uganjajo vendar s Trubarjem veliko komedijo. Grohar je naslikal Trubarjev portret, in zdaj bobnajo po „Narodu“, da naj bi vsaka hiša imela sliko odpadnikovo. „Narod“ agitira za „svetlo in sveto podobo“ tega „svobodomiselnega (!) moža“ in „slavnega heroja“. Komedija! Sicer pa slika ni vredna hrušča.

Podlo in nesramno laže zopet sobotni „Narod“. Kar na lepem si je izmislil nekem škofovem probekandidatu, ki ga je poslal škof v Kranj na gimnazijo prakticirat. Tam se je bajé napil kot živina in uganjal take reči, da jo je moral takoj drugi dan odkuriti, sicer bi ga bili še zaprli. Vedeli smo sicer, da je vse to nesramna laž, kakršne je zmežen edino list „Narodove“ kvalitete, vendar pa smo se o vsem informirali in danes konstatiramo, da je tudi trditve, da bi bil kak škofov probekandidat na nagloma moral zapustiti Kranj, docela zlagana, kaj šele vse druge podle trditve! Odgovorni urednik „Narodov“, če imate čuta sramu in poštenosti v sebi, dajte zadoščenje tako podlo obrekovanim gg. duhovnikom, ki so v idealnem navdušenju pustili stalno službo in šli študirat na vseučilišče! Ako pa ne, odvrzite plašč svoje poslanske imunitete in stopite odkrito pred sodišče!

Kako se dela v Istri. Marchese Jurij Polesini, predsednik istrskega kmetijskega sveta, je odstopil. Vzrok je razdeljevanje sena po nižani ceni, katero je poverila vlada kmetijskemu svetu. Italijanski marhese je sena tako razdeljeval, da se se Hrvatje s Krka pritožili na ministrstvo, ki je Polesiniju naročilo, da mora drugače postopati. Marchese Jurij Polesini je rajši odstopil.

Novice iz Radeč pri Zidanem mostu. Imeniten obisk. Na poti iz Maribora proti Zagrebu so v ponedeljek, dne 13. t. m. pri nas prenočili presvetli gospod knezoškof v spremstvu g. dr. Lampeta ter nam ob tej priliki obljubili še eno duhovsko meč, katere prav zdaj krvavo potrebujemo. — Tukajšnja „Kmetjska knjižnica“ je imela na praznik sv. Družine letni občni zbor, na katerem je bil enoglasno izvoljen načelnikom in knjiž-

ničarjem g. kaplan Matej Ahačič; odborniki pa sledeči gg.: Jakob Rižnar, Janko Simončič, Franc Laharnar, Anton Kovačič, Martin Kovačič, Jožef Koželj; namestnikoma pa gg. Filip Frank in Alojzij Višnikar. Na občnem zboru se je sklenilo, da se v soglasju s pravili knjižnice začne prirejati predavanja, kar bo brez dvombe poživilo naše deslej precej mrtvo društvo.

— **Za romanje v Rim** je priglasil rok podaljšan do 26. februarja. Od Dunaja do Rima stane vsa vežnja in popolna preskrba na vsi poti: 92 gld. za tretji razred, 143 za drugi razred in 340 gld. za prvi razred. Naslov: Rompilger-Komitee, Wien, I., Singerstrasse 18.

— **Prestavljen** je sodni oficijal g. Viktor Medved iz Kočevja v Kranjsko Goro.

— **V zadrugi kovinskih obrtov v Ljubljani** se prične pouk v obrtnem knjigovodstvu v torek, dne 21. t. mes., zvečer ob 8. uri v dvorani obrtne šole, Stari trg števil. 34. Pouk se bo vršil v torkih in petkih zvečer, vselej od 8. do 10. ure. — Poučuje g. Silvester Skerbinec.

— **Odlikovanje Gjalskega.** Iz Zagreba piše, da je hrvaški pisatelj Ksaver Šandor Gjalski prejel vest, da je imenovan častnim članom srbske akademije znanosti v Beogradu.

— **Prememba posesti.** Hišo ljubljanskega mojstra Martina Stoparja v Smartnem pri Litiji je kupil g. Ivan Lininger v Ljubljani.

— **Šolske vesti.** Za učiteljico na šoli v Hotiču je imenovana gđ. Ivana Zore, na šoli v Hotederšici gđ. Rant, v St. Jakobu ob Savi Ljud. Odlasek, v Leskovu gđ. Perhavec, v Zatičini Karol Gorišek. — Čuje se, da je dež. šolski svet sklenil odpraviti tedenske šolske maše na obeh ljubljanskih gimnazijah.

— **Pomanjkanje vode.** V Rovinju in po Istri sploh je vsled dolgotrajne zimske suše veliko pomanjkanje vode; zato jo morajo na pr. v Rovinju na parnikih dovažati iz Pulja.

— **Ogenj — nesrečna smrt.** Iz Zagradca poročajo: Dne 19. februarja ob 11. zvečer je pogorela Gorščakova hiša v Reberški gori, župnije Zagradec. Sedanj lastnik hiše je bil zavarevan pri „Vzajemni“ za malo vsoto. — V hiši je ležal 71 let stari Brnard Sadar, prejšnji lastnik hiše. Bolnega, da se ni mogel premikati, ga je pustila njegova žena čez noč samega. Najbrž je hotel napraviti luč, ali morda zažgati pipo in se je pri tej priliki vnelo. Ker je bilo po noči, in hiša popolnoma na samoti, je bil revež vsled opeklin mrtvev in hiša v pepelu, predno so prišli ljudje.

— **Predavanje v Smartnem pri Kranju.** V nedeljo popoldne je v k. s. društvu v Smartnem pri Kranju predaval g. Moškerc iz Ljubljane o vplivu upijančljivih pijač z ozirom na človeško zdravje, pravnost in socialne razmere. Priporočal je kot edino sredstvo za rešitev pijancev popolno abstinenco ali zdržnost. Udeležba povoljna.

— **Osebe vojaškega stanu pri potovanju v inozemstvu,** če tudi le po kratkih progah, morajo biti opravljene vedno v civilno obleko. Posebno opozarja vojno ministrtvo one, ki potujejo po južni Tirolski, Koroški, v Trst, Gorico ter sploh v obmejne kraje proti Italiji. — Seveda mora imeti za potovanje čez državno mejo vsakdo še posebno dovoljenje, kar velja tudi za neaktivne vojake (rezerviste).

— **Napad na urednika „Slov. Stajerca“.** V Kranju je bil Ivan Bavdek, ki je napadel urednika I. Križmana, obsojen na mesec dni zapore, češ, da se je zgodil navadni pretep, ker Bavdek ni dobil plačila. Križman je bil obsojen na 10 kron globe, ker je v postelji kadil in tako zažgal posteljo.

— **Klub za vzgojo in dresiranje vojnih psov** ustanovil se je na Dunaju.

— **Morsko zdravilišče za otroke** ustanovi posebna družba ob morskem nabrežju med Trstom in Koprom. V ta namen je že kupila 40 oralov sveta za 72.000 K.

— **Učiteljem, ki so rezervni vojniki.** Na mnogostranska vprašanja, ali res učitelji, ki so služili v kakršnemkoli razmerju v armadi, lahko postanejo računski podčastniki, oziroma računski častniki v rezervi, če v to svrhu služijo prostovoljno 28 dni in naredijo potem izpit, bodi povedano, da to nima nikake podlage. Zato bi bilo treba premeniti vojni zakon, a to sme le državni zbor, pa se o tem, kolikor znano, še ni ničesar govorilo. Morda se je o tem v vojnem ministrtvu obravnavalo, ker so, če se prav spominjamo, pred 2 letoma nekaj o tem res omenjali nemški listi, toda izdala se ni nikaka naredba.

— **Aretočiji se je uprl v Zagrebu** nevarni tat Ivan Pichler s Kranjskega. Policaju ni hotel nobeden mimoido-oh pomagati in tako je Pichler pobegnil.

— **Nagla smrt.** V Železnikih je v petek, 17. t. m., zjutraj okoli 5. ure žena Blaža Logar-ja po domače Primcova Anica, prebudivša se iz spanja, spregovorila še nekoliko besedij s svojim možem, potem pa kar naenkrat bolesto zagrala, in bilo je po njej. Zadelo jo je baje srčna kap. Bila je sicer nekoliko bolehnna, a hodila je še prejšnji dan po svojih opravilih po trgu.

— **Prestavljen** je učitelj g. Ivan Seg a iz Spodnjega Logatca v Smartno pri Litiji.

— **Novice iz litijske okolice.** Pogorel je Adamčev hlev z vsjo krmo v Hrastju pri Vačah. — Zadnji sejm v Zagorju je bil dobre obiskan. Kupčija je bila srednja. — Pomanjkanje krme. Zaradi prevelike suše lanskega leta morajo nekateri kmetje živino prodajati pod ceno. Kupčija pri živini je mnogo slabša, nego je bila lansko leto. Tukajšnji mesarji pa še vedno po tisti ceni prodajajo meso, kakor lansko leto. V Litiji kg 60 kr., na Vačah 56 kr. — Strehe je padel v Spodnjem Logu pri Savi Janez Lukač in se nevarno poškodoval. — Zvončki in trobentice že lepo cveto ob cesti med Savo in Ponovičam. Sneg je že večidel skopnel.

— **Hrvaške novice.** Tržnico dobi v kratkem Zagreb. V tržnici bo tudi velika ledenica. — Premetna skladišča bodo gradili v Zagrebu. Čuje se, da se neka družba zanima tudi za gradnjo takih skladišč v Ljubljani. — Dve konjski mesnici ima sedaj Zagreb. — Nezaupnico so poslali volivci vladinovec poslancu Stojanoviću. — Poslanec Adamović bo odstopil in se ne bo več vmešaval v politično življenje, ker ni bil izbran za delegata za ogrski državni zbor. — Umrovljen je fregatni kapitan D. pl. Preradović, sin pesnika Preradovića. — Mestno mesnico v Zagrebu v kratkem otvorijo.

Štajerske novice.

š **V Ormožu** bodo 26. t. m. igrali „Rokovnjače“, narodno igro s petjem, spisal Fran Govekar. Igro uprizori „Čitalnica“. Pričakovati je obilne udeležbe iz okolice.

š **Sv. Trojica v Slovenskih goricah.** V sredo se je poročila Julika Vogrin, hči splošno spoštovanega veleposelnika iz Spodnjega Porčiča z Jožefom Sušnikom od Sv. Ruperta. Poroča je bila jako slovesna, udeležili sta se je mladeniška in dekliska družba s svojimi zastavami in družbenimi znamenji. Ženin in nevesta sta bila pobožna in zgledna družbenika. — V radgönsko bolnišnico so odpeljali pred dobrim tednom tukajšnjega krznarja Ferka. 30. novembra je na sejmu padel in se precej poškodoval; bil je operiran, pa težko, da bi ozdravil. — Vreme imamo v Slovenskih goricah suho in mrzlo, snega pa že skoraj ni več.

š **Slovenci v Gradcu.** Slovensko krščansko društvo „Domovina“ priredi v nedeljo, dne 26. svečana v dvorani restavracije „Zum Sandwirt“, Griesgasse 27 s sodelovanjem godbe nadvojvode Henrika I. graškega vojnega veteranskega zbora plesno veselico. Noveizvoljeni veselični odsek se resno trudi skrbeti med veselico tudi za druge zabave posebno za neplesalce od katerih izdamo za sedaj samo priljubljeno šaljivo pošto. Začetek je ob 4. uri popoldne. Vstopnina znaša 40 kr., v predkuju in za člane društva 30 kr. Ker dosedaj še nobena slovenska prireditelj ni bila tako mnogobrojno obiskana kakor dosedanje veselice „Domovine“, ki krepko in živahno deluje na krščanski, narodni in demokratski, res ljudski podlagi, upamo, da bo tudi to pot udeležba velika.

š **Iz Maribora.** Klub samcev Čitalnice v Mariboru priredi v soboto, dne 25. svečana 1905 v mali dvorani „Narodnega doma“ zabavni večer s plesom. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za osebo 1 K.

š **Gasilno društvo za celjsko okolico.** Že dolgo vrsto let so celjski in okoliški Slovenci premišljevali, kako bi si osnovali lastno gasilno društvo, ker so sprevideli, da jim pride od mestnega gasilnega društva pomoč mnogo prekasno in še tedaj celjski Nemci z ubegimi pogorelci grderavnajo, tako, da je mnogokrat že pri požarih prišlo do takega nasprotstva, da ljudstvo Celjanom niti gasiti ni več pustilo. V nedeljo se je vršil že prvi občni zbor, pri kojem se je volil prvi odbor pod načelstvom g. graščaka Sušnika. Na zborovanju je bilo krepkih okoliških mož in mladeničev gotovo nad 200. Ob enem se je na zborovanju sklenilo gasilnemu društvu s pomočjo celjske narodne godbe osnovati posebno društveno godbo. — Zborovalci so bili za stvar zelo navdušeni in zato je pričakovati, da bo društvo vrlo uspevalo.

š **Radi kride** je bil v Mariboru obsojen Nikolaj Benkic, prodajalec po-
hištva, na tri tedne strogega zapore.

š **Umrl** je v Ormožu bivši župan Ferdinand K a d a, star 75 let.

š **Vabilo na veselico s tombolo,** katero priredi Zadruga rekodelskih obrtnikov za Mozirje, Rečico in Kokarje s sedežem v Mezirji s prijaznim sodelovanjem domačega pevskega zbora, dne 26. svečana 1905 v prostorih hotela „Pri avstrijskem cesarju“. — Spored: 1. Pozdrav gostov. 2. Petje. 3. Tombola. 4. Prosta zabava in ples. Svirala bo slavna šmarijska godba. Začetek točno ob 7. uri zvečer, Vstopnina 60 v za osebo. Ker je preostanek namenjen kot podpora za mozirske šolske kuhinjo, pričakuje v očigled na dobradelen namen, obilne udeležbe — zadrugi odbor.

š **Znamenje časa.** V nekem graškem listu se je ponujala služba blagajničarke z mesečno plačo 60 kron. — Za to službo se je oglasilo 118 gospic, med katerimi jih je bilo več tudi veščih obojnega knjigovodstva, stenografije, strojne pisave tujih jezikov i. t. d. — Za službo kuharice z mesečno plačo 24 K, stanovanjem in hrane pa so se oglasile le tri ženske, med njimi dve 50 do 60 let stari. Iz tega je razvidno, da se s kuhlarnico lažje preživlja, nego pa s stenografijo, strojno pisavo, dvojnimi knjigovodstvom i. t. d.

š **Iz Brežic.** Hlapca Andrej Horvatič in Janez Škorc sta 14. t. m. vozila v Zagreb seno. Sedela sta na vozu. — Blizu Stenjeva ju je presenetil vihar, ki je prevrnil voz. Horvatič je priletel z voza z glavo na kamen ter obležal nezavesten. Drugi dan je umrl vsled poškodb v zagrebški bolnišnici.

Ljubljanske novice.

lj **Umor v „Narodni tiskarni“?**

Včeraj smo poročali, da je mizarski pomočnik Anton Pungerčar v nedeljo padel v kurilnici „Narodne tiskarne“ s peči in se tako poškodoval, da je zvečer v bolnici umrl. O tem se nam še poroča: V nedeljo je našla hišnikova rodbina v kurilnici Pungerčarja vsega v krvi. Ko so ga vprašali, kaj da mu je, je baje rekel, da mu ni nič in da se je samo pretegnil. Pungarčar, ki je pozneje v bolnici umrl, je imel šest ran, med temi pod pazduho, na prsih, na stegnu, pod kolonom, na hrbtu. Rana na prsih je bila 2 prsta široka. Rane so bile prizadete deloma z nožem, neka posebno smrtonosna rana na nogi, kjer je imel presekan žilo, da je izkravale, je pa bila od bolj topega orodja morda kake pile. V bolnici Pungerčar ni hotel nič podrobnega povedati. Dejal je, da je sam padel s peči. Mogoče, da je imel res ta vtisek. Ko je smrtonosne rane v spanju že dobil, se je le toliko zavedel svojega položaja, da je mislil, da je sam padel. Danes dopoldne je bila obdukcija, katere sklep je, da ni mogoče, da bi si biltake rane Pungerčar prizadel sam. Slučaj je jako skrivnosten. Policija je aretirala hišnikova sina Miho in Metoda Škerjanca. Posebno je baje sumljiv puškar Metod Škerjanc. Krvav nož, last enega bratov, so baje našli v kurilnici. Aretiranca sta se pri zaslišanju zapela v velika protislovja. Kako in ako se je dogodil zločin, bo dognala sodnijska preiskava. Hišnika Škerjanca je „Narodna tiskarna“ odpustila in službo takoj razpisala. Služil je podjetništvu 16 let in ima šest otrok. O očetu aretirancev pravijo, da je pošten mož. Zakaj bi se izvršil umor, seve še ni pojašnjeno. Nekateri govore, da je Pungarčar nekoč pravil, da se bo sam usmrtil, če bo potrjen, a da bi to tudi res sam izvršil, je malo verjetno. V kurilnici sta brata Škerjanec s Pungarčarjem opetovana popivala. Pokojnik je bil rojen 28. septembra l. 1883. v Malnih in pristojen v Trebeljevo.

lj **Kranjska podružnica avstrijskega pomožnega društva za bolne na pljučih.** Dne 16. t. m. vršila se je ob 5. uri popoldne v mestni dvorani odborova seja. Predsednik poroča, da je Njega veličanstvo prevzelo pretektorat avstrijskega pomožnega društva za bolne na pljučih in naznanja dalje, da je kranjska podružnica, izvršuje sklep zadnje odborove seje, razdelila po deželi 47.000 slovenskih in 10.000 nemških podučil o tuberkulozi. Zdravniki in lekarnarji na Kranjskem so naročili 54.000 receptivnih formularjev, na katerih obratni strani je tiskano podučilo o jetiki. S predavanji na deželi se še ni moglo pričeti, ker so se pojavile nekatere ovire, vendar se bo deželnemu sklepu ugodilo, kakor hitro nastopi boljše vreme. Podružnica je nabrala od svojega postanka dne 6. julija 1904 pa do 15. febr. 1905 le 3797 K 80 h. Naravno je, da podružnica svoje tako nujne potrebe akcije ne more pričeti, dokler nima na razpolago dokaj bogatejših sredstev. Radi tega sklene odbor, da se vnovič izda poziv na prebivalstvo s prešnjo, da sodeluje pri važni akciji in da se pred vsem povabijo vsi občinski zastopi in denarni zavodi dežele, naj pristopijo kot podporniki ali vsaj kot društveniki. — O drugi točki dnevnega reda, p o s v e t o v a n j e o u s t a n o v i t v i o s k r b o v a l n i c e z a j e t i č n i k e, poroča

glavni tajnik. Z ozirom na članke „k boju proti jetiki“, ki so pred kratkem izhajali v ljubljanskih dnevnikih, opozarja še enkrat, da je glavna naloga podružnice profila k s a, te je skrb, da se ne pojavljajo nova obolenja za jetiko. Kot najboljše in najuspešnejše sredstvo v ta namen spoznali smo oskrbovalnice za jetičnike in to ne le radi tega, ker izkušajo sestaviti in upravljati natančen kataster vseh jetičnikov, temveč pred vsem radi tega, ker ukreduje v vsakem posameznem slučaju vse ono, kar je potrebno, da se bolezen ne razširja, da se bolnik ozdravi ali saj izboljša in da se okrepijo in obvarujejo njega rodovinci. V Belgiji, na Francoskem in Nemškem imajo že veliko število takih oskrbovalnic, ki izvrstno poslujeje, a tudi avstrijsko pomožno društvo za bolne na pljučih jih je na Dunaju že mnogo ustanovilo. Ker po dosedanjih izkušnjah ni dvomiti, da se s pomočjo oskrbovalnic za jetičnike ta strašna ljudska kuga najhitreje omeji, naj kranjska podružnica v principu sklene, da ustanovi tako oskrbovalnico najpreje za Ljubljano in okolico. Toda podružnica za sedaj ne more te naloge sama izvršiti, ker so njena sredstva še nezadostna, dalje ker je mnogo bolnikov in njih rodovincev, ki jih bo treba oskrbovati, že drugod v bolniški oskrbi in bo de torej za to delo treba iskati na dotičnih mestih pomoči in subvencije in slednjič, ker je treba rešiti mnogo kompetentnih vprašanj. Da se tozadevno razjasnijo vse razmere in doseže enotno postopanje, naj se pred vsem skliče enketa, h kateri bo treba povabiti zastopnike mestnega magistrata, oziroma fizikata in ubožne oblasti, predsednike bolniških in obratnih blagajn, ravnatelje velikih industrijalnih in tovarniških podjetij, predsednike dobrodelnih društev itd. (Tudi delegatje delavskih društev naj bi imeli pri tem besedo, kerti naj več pozornaj razmere. Ured.). Kadar bo rešena vsa preporna vprašanja, naj se imenovane oblasti in korporacije, oziroma njih zastopniki, sploh povabijo k sodelovanju, bodisi da se jih kooptira v odbor, bodisi da se v posebne namene volijo pododseki. Ti tajnikovi predlogi se enoglasno sprejmejo. — K tretji točki dnevnega reda „samoestalni predlogi“ poprime odbornik Bamberg besede. Z ozirom na okolnost, da igrajo prah in smeti pri prenašanju mnogih boleznih, posebno pa jetike, zelo važno vlogo, predlaga resolucijo, s katero naj se mestni magistrat ljubljanski naprosi, da obračuna snazetje cest in odvažanje smeti neprestano svojo pozornost in da izkuša kolikor mogoče izboljšati v Ljubljani obstoječe razmere. Ta resolucija se sprejme enoglasno.

lj **Dobrodelno društvo tiskarjev na Kranjskem** je imelo v nedeljo dopoldne v gostilni g. J. Boštjančiča v Kolodvorskih ulicah svoj redni občni zbor. Po pozdravu predsednika g. Planinca sta poročala zapisnikar gosp. Jelčnik o odborovem delovanju ter blagajnik gosp. Strekelj o računskem zaključku za minule leto. Odbor je rešil družstvene zadeve v 15 sejah in priredil v juliju v prid družstvene blagajne v gostilni na ljubljanskem gradu kegljanje na dobitke, združeno dne 29. junija z vrtno veselico ter dne 18. dec. v areni „Narod. doma“ lepo uspelo božičnico; med letom sta umrla dva člana, koncem leta je štelo društvo 135 članov. Računski zaključek izkazuje 1029.81 K dohodkov in 654.21 K stroškov, torej 375 K 60 h prebitka, s katerim je naraslo društveno premoženje na 1296.57 K. Obč. zbor je izrekel odboru in vsem dobrotnikom, ki so društvo kakorkoli podpirali, najtoplejšo zahvalo. V novi odbor so bili voljeni sledeči gospodje: predsednik O. Planinc, podpredsednik I. Komar, blagajnik A. Strekelj, zapisnikar P. Jelčnik, odbornika M. Rožanec in I. Vehar, namestnika M. Hrovatin in M. Rupnik ter pregledovalca računov A. Franzot in M. Rautar.

lj **Deželna vinska klet.** Ker je pri zadnji javni vinski pokušnji, ki je bila izvanredno dobre obiskana, mnogo vinskih vzorcev popolnoma pošlo, in ker je več posestnikov, ki so imeli tu svoja vina razstavljen, ista prodalo, ne bo vinske pokušnje prihodnji teden, marveč čez dva tedna, da se nabavijo novi vinski vzorci. Kdor želi svoja vina poslati v klet, naj se javi pisмено ali ustno pri vodstvu kleti.

lj **100 kilogramov premoga** si je bil naložil v soboto delavec I. V. pri skladišču južnega kolodvora in ga hotel odnesti čez železniški prelaz Dunajske ceste. Tam sta ga pa zapazila dva železniška paznika, ki sta delavca ustavila in ga izročila policijskemu stražniku, ki ga je aretoval. Delavec se je izgovarjal, da mu je dovolil premog pobrati neki hlapec.

lj **Brezplačno predstavljaj** se bo g. „jurist“ svetek zopet ljubljanskemu občinstvu prihodnji petek ob 3. uri popoldne. Pred okrajnim sodiščem bo takrat obravnava o njegovem kavalirskem nastopu pri Štruklju.

Ij **Aretovan** je bil Ivan Vidic, roj. 1883. leta v novomeškem okraju, ker je bil zasledovan v policijskem listu radi poverjenja.

Ij **Ponesrečena pot v Ameriko**. Na južnem kolodvoru je bil aretovan zidar Alojzij Kalčič iz krškega okraja, ker se je hotel izseliti v Ameriko, ne da bi bil prej zadostil vojaški dolžnosti.

Ij **Tatvina**. Danes je ukradel neznan tat gospej c. k. poštnega oficijala Alojzija Potokarja iz otročjega vozička, ki je stal v veži v Dalmatinovih ulicah št. 1, dve pernici, vredni 24 kron.

Ij **Trobenje opoldne**. Danes so poizkušali s ljubljanskega Gradu naznanjat opoldnansko uro z rogom. Glasovi roga so se prav dobro čuli.

Ij **Umrli so**: Jakob Končnik, brambovec, 21 let; Marija Bovec, gostija, 70 let; Terezija Jurkovič, delavka, 25 let; Viljem Nunberg, zasebnega uradnika sin, 13 mes.; Ivan Bavdek, gostič, 84 let; Meta Terpin, delavka, 76 let; Antonija Kerže, gostija, 64 let. V bolnišnici: Antonija Pirc, delavčeva hči, 1 dan; Karol Vetter, gostič, 68 let; Josip Bescheg, agent, 56 let.

Ij **Slovensko gledališče**. Danes Sardonov igrokaz „Toska“. — V petek „Lepa Helena“, gostuje gospa Polakova. — V nedeljo popoldne „Martin Krpan“, zvečer opera „Mignon“.

Ij **Moža brez rok in nog**, v Sibiriji rojenega Nikolaja Vasiljeviča Kobelkova, kažejo v Lattermanovem drevo-redu.

Ij **Porotne obravnave v Ljubljani** se prične v ponedeljek. Vrsta porotnih obravnav se bo še določila. Na vrsti bo tudi umor v Bohinju.

Ij **Iz zapora pobegnil**. Včeraj popoldne je prodajal posestnik Val. Kuga po Florijanskih ulicah premog. Mimo je prišel delavec Josip Počivavšek iz Most in ko je videl, da ni nikogar pri vozu, je ukradel z njega vrečo premoga. Ker je Počivavšek tajil tatvino, je stražnik aretoval. V zaporu je Počivavšek porabil neko priliko in jo je popihal iz zapora. Toda malo časa je bil na prostem, ker so ga zvečer prijeli doma in ga utaknili zopet v luknjo.

Ij **Zaročil se je gospod Milan Paternoster**, uradnik finančne direkcije, z gđ. Mici Rus z Nižje-Avstrijskega.

Ij **Na drsališču** bo danes zvečer večerni koncert, ako bo ugodno vreme.

Ij **Še en kavalir**. Piše se nam: Znani „napredni akademik“ Žiga Vedušek se je te dni pri koncertu v kavarni „Evropa“ tako „nedostojno“ obnašal, da je bil oklofutan in oddan policiji. Ta posebne vrste čestilec Prešernov in ljubitelj piva „pri Roži“ se menda s takimi dejanji bori za prvenstvo v oni družbi ljubljanskih „naprednih akademikov“, ki meni, da bo s takimi nastopi terorizala ljubljansko družbo. Nedavno je ta možiček prišel tudi k neki natakariji, kateri je natvezel, da je zarubljena in da je on v tej zadevi odvetniški pooblaščenec. Preplašena natakarija mu je odšla precej kronic, katere je pa vsled gostilničarjeve intervencije moral dati nazaj. Neumevno se občinstvu zdi, kako more trg. društvo „Merkur“ imeti takega neelegantnega gospoda za učitelja stenografije!

Razne stvari. Najnovejše.

Nove vrste električne žarnice bo pričela razpečavati tvrdka Siemens & Halske. Žice bodo iz kovine „Tantal“. — Obrtniški vajenci na Dunaju se imeli „protestni shod“ proti novi obrtni predlogi. Shod so priredili soc. demokratje. — Zabojs 50 kilogramov srebrnega denarja odposlan od narodne banke v Belgradu, je izginil na Ogrskem. — Učenec ustrelil učitelja. 17 let stari učenec Vazil Sizov v Moskvi je ustrelil učitelja angleščine na višji trgovski šoli državnega svetnika Maksa Kuelangerja in potem še samega sebe. —

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 21. februarja. (Kor. ur.) Cesar je izrazil željo, naj se ogrska ministrska kriza hitro reči. Če se ne more sestaviti definitivnega ministrstva, naj se sestavi prehodno ministrstvo. Ako se ponesreči kombinacija Daranayi, bo cesar poveril sestavo ministrstva Langu ali kakemu drugemu ministru.

Dunaj, 21. febr. (K. u.) Zbornica danes nadaljuje debato o vojaških novincih. Sodišče je predložilo zahtevo, naj se izroči grofa Sternberga radi napada na Penižka.

Dunaj, 21. februarja. Vsled sklepa seje načelnikov klubov bi zopet izvoljen za predsednika drž. zbora prof Vetter.

Dunaj, 21. februarja. Ako bo državna zbornica izročila Sternberga, tedaj pride pred sodišče radi napada na kraju, kjer se mera vesti posebno spodobno. Kazen za tak napad in psovnanje je lahko strog zapor do treh mesecev. Penižek trdi v tožbi, da radi Sternberga ni varen pri izvrševanju častniškega posla.

Dunaj, 21. febr. Danes sta v zbornici govorila Fressl in Marchet. Št. i. in tovariši so interpelirali radi postopanja davčne oblasti proti katehetu Smrkarju.

Budimpešta, 21. febr. Ogrski državni zbor je izvolil za predsednika Julija Justha z 230 od oddanih 407 glasov.

Budimpešta, 21. febr. Pri volitvi predsedstva je opozicija bivšemu predsedniku Perzclu, ko je glasoval, mahala z robci, ker je svoj čas za nasilstvo nad opozicije dal znamenje z robcem.

Belgrad, 21. febr. Ministrski svet je sklenil graditi štiri železniške proge, dolge 600 kilometrov. Kraljev brat Arsen je obel ter je iz Mandžurije se šel zdraviti v Alžir. Skupščina je sprejela predlogo, da se viseka šola v Belgradu pretvori v univerzo.

Rim, 21. februarja. Italija bo gradila važno železniško progo Benetke Mestre Bassano-Primelano, ki bo no avstrijski meji imela zvezo s Tridentom.

Berolin, 21. febr. Nemški državni zbor je odobril trgovinsko pogodbo z Avstrijo.

Peterburg, 21. februarja. Dijaški shod, kateremu so predsedovali profesorji, je včeraj s 3000 proti 50 glasovom protestiral proti vojski in sklenil resolucijo za reforme. V dosego tega cilja bodo stavkali do 13. septembra. Po shodu so dijaki razvili rdečo zastavo in raztrgali carjevo sliko.

Peterburg, 21. febr. Gorkij, o katerem so poročali, da je ustreljen, bo najbrže v kratkem izpuščen.

Varšava, 21. febr. Huzarskega častnika so našli zabodenega. Na prsih je imel listek z napisom „številk 1“. Lastnica cigaretne tovarne Kalinovska je dobila pretilna pisma in zbežala iz Varšave. Srednješolci so zapustili mesto, da jim ne bi bile treba v šole. Osojbe večjih bank in lekarn stavka. V tovarnah elajajo vojaki, ki dobe po 10 kopejk na dan.

Varšava, 21. februarja. V šole je prišlo le malo dijaštva. Večina je izostala. Več dijakov je aretiranih. Čuje se, da v Darmstadtu pripravljajo prostore za carja.

Peterburg, 21. febr. Napadalec na Sergija bo obešen na Senatnem trgu v Moskvi, kjer se je izvršil napad.

Peterburg, 21. februarja. Govori se, da je nameravan atentat na velikega kneza Aleksija, ki je baje tudi na proskripcijski listi.

Pariz, 21. februarja. Gapon je tu skrit. Čuje se, da je potrdil, da je res židovskega pokoljenja.

Peterburg, 21. febr. Peterburški konzistorij naznanja, da je višja duhovska oblast odvzela duhovniku Gaponu, o katerem ne vedo, kje je, svečeniško dostojanstvo.

Tokio, 21. febr. Iz glavnega tabora mandžurijske armade javljajo, da je ena ruska divizija napadla levo krilo japonskega centra; istodobno so Rusi pričeli streljati od Taušana ter so bombardirali japonske pozicije, a brez vsakega uspeha.

Peterburg, 21. febr. Kuropatkin poroča: Dne 16. t. mes. je napadel sovražnik naše pozicije pol vrste južno od Santašenana, selo Santianop, a je bil odbit. Dne 19. t. m. so napadli Japonci naš oddelek 15 vrst jugozahodno od Čučentohije ter streljajo na klanec iz 4 topov.

Meteorologično poročilo.
Višina n. morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nobe	Padačina v 24 urah v mm
20	9. zveč.	729,2	-0,9	sl. svzh.	sneg.	
21	7. zjutr.	732,0	0,0	*	"	9,8
	2. pop.	734,6	+2,5	sl. jvzh.	obl.	

Srednja včerajšnja temp. -1,3°, norm. 0,3°.

324

✠

Vsem znancem in prijateljem nanzanimno žalostno vest, da je naš prijatelj, posestnik

Janez Štupca

danes dne 20. februarja zjutraj ob 7. uri po dolgi bolezni v 36. letu svoje starosti, previden s sv. zakramenti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega rajnika bode jutri v torek 21. februarja popoldne.

Bodi mu zemljica lahka!

Ribnica, 20. februarja 1905.

326

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja ob smrti nepozabne moje matere, gospe

Marije Jordan roj. Fabiani

izrekam vsem najtoplejšo zahvalo. Osobito se zahvaljujem preč. gosp. dekanu A. Koblarju, gosp. dr. J. Gnidovcu, g. V. Hybašku, gosp. gvardijanu o. Hugolinu Sattnerju in drugim gg. duhovnikom, gg. uradnikom, profesorjem, učiteljem in meščanom, sploh vsem, ki so se udeležili pogreba rajnice in se nas spominjali sočutno v bridkih dnevih žalosti.

V Kranju, dne 20. svečana 1905.

Rajmund Jordan
c. kr. višji davčni nadzornik.

✠

Potrtim srcem javljamo vsem sorodnikom prijateljem in znancem tužno vest, da je naš iskreno ljubljeno nepozabni sinko

Zivko

danes ob 3 uri zjutraj po kratki, a zelo mučni bolezni v rečni starosti 6 let mirno v gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega bode dne 22. februarja ob 4 uri popoldne iz hiše žalosti št. 77. na pokopališču na Zalah. Svete maše zadušnice se bodo darovale v župni cerkvi v Kamniku.

Dragega rajnika priporočamo v blag spomin in molitev.

V Kamniku, 21. februarja 1905.

Anton Vedlin tajnik mestne hranilnice, Amalija Vedlin starši. Stanko, Mirko in Milenica brata in sestrice.

Brez posebnega obvestila.

328

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani.

išče uradnika.

Plača po dogovoru.
Pismene ponudbe se sprejemajo do 28. svečana 1905.

327 3-1

— Gospoda moja, ali pijete **Cvekov brinovec** iz Kamnika? —

313 10-3

Najfinejša naročila po meri.

iz izdelujejo v Londonu, Berlinu in na Dunaju najfinejše in najmodernejšje obleke, površniki in športne suknje. Obleke, ki so jih moji cenjeni odjemalci naročili pri meni in jim ne ugajajo, sprejem nazaj in jim na željo pripravim druge. Mer je pristno angleško in francosko blago zelo trpežno in elegantno, je morem priporočati kar najtopleje.

Velepospovostanjem

309 3-3

O. Bernatovič, Mesni trg 5.

Istrskega vina

črnega in belega

Iastnega pridelka ima naprodaj Josip Križmanič pok. Vicka, posestnik na Ježenju, pošta Tinjan, železniška postaja: Sv. Peter u Šumi.

325

Otroška vrtnarica

vešča slovenskega in nemškega jezika, želi stopiti v službo v kakem zavodu otroškega vrtca ali privatno podučevati pri kaki boljši hiši. — Pisma naj se pošiljajo na upravnništvo „Slovenca“.

293 5-3

305 Sprejemem dobro izurjenega 6-3

krojaškega pomočnika

Služba stalna. A. Tavčar, Škofja Loka.

Vsprejmó se takoj:

Zanesljiv, energičen

ključavničarski predelavec,

310 3-3 izurjeni ključavničarji

za štedilnike in ograje, kakor tudi dobro vajeni mizarji.

Kje, pove upravnništvo „Slovenca“.

Išče se spreten, izurjen

potovalec

za trgovino s stroji, 311 3-3

vešč slovenskega, nemškega eventualno italijanskega jezika. Podrobne ponudbe na upravnništvo tega lista.

306 6-2

Mizar išče

— izurjenega —

strugarja

pod ugodnimi pogoji. Delo trajno. Naslov pove upravnništvo „Slovenca“.